

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา*

ACTIVITIES TO PROMOTE LEARNING OF INTEGRATED BUDDHIST CULTURAL ECOLOGY FOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS UNDER THE OFFICE OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA

ณัชชา อมราภรณ์¹, พระสุรัชย์ สุรชโย², ระวิง เรืองสังข์³, พระครูภัทรธรรมคุณ⁴ และ อินตา ศิริวรรณ⁵

Natcha Amaraporn¹, Phrasurachai Surachayo², Rawing Ruangsangka³, Phrakhru Phattharathammakhun⁴
and Intha Siriwan⁵

¹⁻⁵คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻⁵Faculty of Education Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: littlelittleme1212@gmail.com

วันที่รับบทความ : 16 กันยายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ 21 กันยายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 23 กันยายน 2568

Received 16 September 2025; Revised 21 September 2025; Accepted 23 September 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวศวิทยาวัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อเสนอกิจกรรม

Citation:

* ณัชชา อมราภรณ์, พระสุรัชย์ สุรชโย, ระวิง เรืองสังข์, พระครูภัทรธรรมคุณ และ อินตา ศิริวรรณ. (2568). กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(5), 474-499.

Natcha Amaraporn, Phrasurachai Surachayo, Rawing Ruangsangka, Phrakhru Phattharathammakhun and Intha Siriwan. (2025). Activities To Promote Learning Of Integrated Buddhist Cultural Ecology For Secondary School Students Under The Office Of Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Education Service Area.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(5), 474-499.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิภาคีวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน จากโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จำนวน 15 คน สนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน และสอบถามผู้บริหาร ครู นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 50 คนจากการเข้าร่วมกิจกรรม เครื่องวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ แบบประชุมสนทนากลุ่มย่อย และแบบประเมินกิจกรรม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิภาคีวัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาด้วยการลงพื้นที่สัมภาษณ์ ณ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิภาคีวัฒนธรรมที่ชัดเจน โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย มีแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ จำลอง เป็นพิพิธภัณฑ์ของโรงเรียนซึ่งส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรง โดยให้ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ ศิลปะวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความภูมิใจ ในมรดกทางความคิดการสร้างสรรค์ โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม แต่ยังขาดการบูรณาการหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา

2. การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิภาคีวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิภาคีวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 กิจกรรม โดยการบูรณาการหลักหลักสัปปายะ 7 และหลักภาวา 4 ได้แก่ 1) กิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน 2) เวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน โดยประชุมร่วมกับตัวแทนของผู้บริหาร ครู และนักเรียนในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิภาคีวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ และเสียงตามสายของโรงเรียนเพื่อให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้ทราบถึงกำหนดการและการเตรียมความพร้อมในการร่วมกิจกรรม จัดเตรียมสถานที่ และกราบนิมนต์พระสงฆ์มาเป็นผู้นำในกิจกรรมร่วมกันประเมินกิจกรรมและสรุปเขียนเป็นแบนเนอร์ข่าวของโรงเรียนประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์โรงเรียน

3. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิชาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยมีผลการประเมินจากผู้บริหาร ครู นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 50 คนที่เข้าร่วมในกิจกรรมโดยภาพรวม 2 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิชาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ กิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน และกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน เน้นให้ผู้เรียนเกิดการส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของโดยเป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือโอวาทจากพระสงฆ์สามารถนำไปบูรณาการใช้ในการชีวิตประจำวันได้ เกิดสติและปัญญาจากการได้ฟังธรรมจากพระสงฆ์ ได้เรียนรู้วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาสืบทอดพระพุทธศาสนา ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างสมบูรณ์ ได้ฝึกอบรมกาย ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติ

คำสำคัญ: กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้, นิเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธ, บูรณาการ

Abstract

Research on Activities to promote learning about integrated Buddhist cultural ecology for secondary school students Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office The objectives are 1) to study activities to promote learning about cultural ecology of secondary school students. Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office 2) to develop activities to promote learning about integrated Buddhist cultural ecology for secondary school students. Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office 3) to propose activities to promote learning about integrated Buddhist cultural ecology for secondary school students. Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office Conduct qualitative research and action research The group of key informants was 15 administrators, teachers, and students from Ayutthaya Wittayalai School. Group discussions with 10 experts and questions with administrators, teachers, and students in

the educational institution. Under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office, 50 people participated in the activity. The research tools are interviews, small group discussion formats. and activity assessment form

The research results found that

1. Results of the study of activities to promote learning about cultural ecology of secondary school students. Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office by visiting the interview area at Ayutthaya Wittayalai School. The school has clear activities to promote learning about cultural ecology. The school is close to important historical learning sites of Thailand. There is a historical learning resource, a replica of the school's museum, which promotes continuous historical learning activities. Encourage students to learn about culture on their own as a direct experience by studying, researching, and analyzing local arts and culture. to be proud In the legacy of creative ideas The school is close to cultural learning resources such as the Chao Sam Phraya National Museum. Dutch House Museum Thai Ship Museum, etc., but there is still a lack of integration of Buddhist principles. The researcher has therefore proposed activities to promote learning about integrated Buddhist cultural ecology for secondary school students. Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office By integrating activities based on the 7 principles of Sappaya and activities promoting the 4 principles of meditation.

2. Developing activities to promote learning about integrated Buddhist cultural ecology for secondary school students. Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office The researcher has developed activities to promote learning about integrated Buddhist cultural ecology for secondary school students. Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office, there are 2 activities by integrating the principles of Sappaya 7 and the principles of Bhavana 4, namely 1) the activity of giving alms to monks Listen to Thai music in the garden. 2) Have a creative candlelight procession in school. By meeting with representatives of the management Teachers and students participate in

activities to promote learning about integrated Buddhist cultural ecology through the school website. Public relations signboard and the sound of the school line so that administrators, teachers, and students are aware of the schedule and preparation for participating in activities. Prepare the place and invited the monks to take the lead in the activities to jointly evaluate the activities and write a summary as a school news banner for public relations on the school website.

3. Activities to promote learning about integrated Buddhist cultural ecology for secondary school students. Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office There are evaluation results from administrators, teachers, and students in educational institutions. Under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office, a total of 50 people participated in the overall activities in 2 areas, found to be at the highest level. The activities promote learning about integrated Buddhist cultural ecology for secondary school students. Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area Office, including the activity of giving alms to monks Listen to Thai music in the garden and creative candlelight procession activities in schools Emphasis is given to students to promote and pass on Buddhism. Learn about Buddhism in school Know how to sacrifice things in the giving culture of Buddhists. Learn with fun, discuss Dhamma, listen to sermons or sermons from monks that can be integrated into everyday life. Gain mindfulness and wisdom from listening to Dhamma from monks. Learned about Buddhist culture and passed on Buddhism. Perform their duties perfectly received physical training Learned from real experience from practice.

Keywords: Activities to promote learning, Buddhist cultural ecology, Integration

บทนำ

มนุษย์ดำรงชีพอยู่ร่วมกับธรรมชาติเช่นเดียวกับสรรพสัตว์ทั้งหลาย แต่การดำรงชีพของมนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่นก็คือ มีความสามารถในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ทำให้มนุษย์มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติแวดล้อมได้ เรียกว่า “วัฒนธรรม” วัฒนธรรมเป็น

เครื่องมือในการควบคุมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมักจะทวีความซับซ้อนในการพัฒนาขีดความสามารถเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า“เทคโนโลยี” ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาสังคมจนเจริญก้าวหน้าจนถึงปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการพัฒนาที่ผ่านมา ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติแวดล้อมเริ่มเสียสมดุลลง ประกอบกับจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น และการบริโภคใช้สอยธรรมชาติจนทำให้เกิดภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษทั้งในดิน น้ำ ป่า อากาศ ธรรมชาติ ในยุคปัจจุบันได้เข้าสู่ยุควิกฤติ และอาจจะก้าวเดินไปสู่ความหายนะของโลกในที่สุด ถึงกระนั้น เราไม่อาจแยกขาดจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติได้ ดังคำกล่าวว่า “สิ่งแวดล้อม คือที่ที่เราทุกคนอาศัยอยู่และการพัฒนา ก็คือ สิ่งที่เราทุกคนพยายามที่จะปรับปรุงที่อยู่อาศัยของเรา แต่ทั้งสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาจะต้องแยกออกจากกันอย่างชัดเจน” ดังนั้น มนุษย์จะต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ใหม่ในการปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่สมดุล โดยใช้องค์ความรู้ในเรื่องนิเวศเนื่องด้วยความรู้เรื่องนิเวศวิทยาเป็นศาสตร์สมัยใหม่ que ทำการศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับการดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมธรรมชาติ (ณฤณีย์ ศรีสุข, 2564)

นิเวศวิทยา วัฒนธรรม (cultural ecology) เป็นแนวคิดทางมานุษยวิทยาแนวหนึ่งที่สนใจศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม โดยเน้นถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมว่าเป็นตัวกำหนดกระบวนการวิวัฒนาการทาง สังคมวัฒนธรรม จูเลียน สจ๊วต (Julian Steward) นักมานุษยวิทยาอเมริกัน ได้อธิบายแนวความคิดแบบนิเวศวิทยาวัฒนธรรมว่า เป็นการศึกษากระบวนการปรับตัวของสังคมภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการศึกษาวิวัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการปรับตัว (adaptation) ของสังคม แนวความคิดนี้มองสังคมในลักษณะเป็นพลวัตหรือเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงเป็นผลมาจากการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยมีพื้นฐานสำคัญคือ เทคโนโลยีการผลิตโครงสร้างสังคม และลักษณะของสภาพแวดล้อมธรรมชาติ เป็นเงื่อนไข สจ๊วต มอง "วัฒนธรรม" ว่าเป็นเครื่องมือช่วยให้มนุษย์ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ประเด็นสำคัญสำหรับการศึกษาเชิงมานุษยวิทยาจึงมีอยู่ว่า วัฒนธรรมมีการปรับตัวอย่างไรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และมนุษย์มีวิธีการอย่างไรในการใช้เทคโนโลยีและระบบเศรษฐกิจในการปรับตัวเข้ากับ สภาพแวดล้อมออกจากความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญอีกส่วนหนึ่งในการอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ ตัวอย่างเช่น ในสังคมดั้งเดิม (primitive societies) มนุษย์มีวิธีการผลิตแบบล่าสัตว์และเก็บหาอาหาร โดยปกติแล้วผู้หญิงจะเป็นผู้เก็บหาอาหารและผู้ขายเป็นออกล่าสัตว์ การแบ่งแยกงานในลักษณะเช่นนี้มิได้เป็นเพราะผู้ชายมีร่างกายแข็งแรงกว่า แต่เป็นเพราะผู้หญิงต้องใช้เวลาดูแลลูก ในขณะที่ผู้ชายสามารถเดินทางไกลและจากบ้านไปได้เป็นระยะเวลานาน

ตาม ทิศนะของสัจวัต มนุษย์เป็นสัตว์มีเหตุผล และวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมวางอยู่บนรากฐานของเหตุผล แต่เป็นเพราะว่าสภาพการณ์และสภาวะแวดล้อมมีความแตกต่างกันออกไป วัฒนธรรมสองวัฒนธรรมจึงมีพื้นฐานของการปรับตัว การแก้ปัญหาและมีวิวัฒนาการแตกต่างกัน เช่น วัฒนธรรมของกลุ่มที่ตั้งรกรากอยู่ใกล้ทะเล ย่อมมีการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องมือยังชีพประเภท เบ็ด แห อวน ฉมวก เรือ และมีการพัฒนาสั่งสมความรู้เกี่ยวกับการเดินทะเลและการจับปลา ในขณะที่ชนกลุ่มอื่นที่ตั้งรกรากอยู่ในเขตป่าดงดิบ อาจมีการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องมือเพื่อใช้ในการยังชีพแตกต่างกันออกไป เช่น หอก ธนู เพื่อใช้ในการล่าสัตว์และหาอาหาร กลุ่มชนทั้งสองกลุ่มนี้ย่อมต้องมีวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน (นิเวศวิทยา, 2566)

ในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญและสามารถช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งในหลายโรงเรียนผู้บริหารไม่ค่อยให้ความสำคัญมากนัก ซึ่งมักจะถูกมองว่าการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนยังไม่มี ความจำเป็นและถ้าจะทำได้ต้องใช้งบประมาณการดำเนินการมาก หรือเมื่อได้จัดทำแล้วการดูแลรักษาก็ต้องใช้งบประมาณที่ต่อเนื่อง จึงทำให้โรงเรียนบางแห่งไม่ค่อยจะทำการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีสภาพที่ดี และมักจะเน้นเฉพาะด้านวิชาการที่อยู่ในห้องเรียน หรือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ที่เป็นงานหลักในการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น จึงทำให้สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของโรงเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ได้มาตรฐาน และยังไม่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีของนักเรียน (สมนึก สุระกุล, 2549)

สำหรับความหมายของคำว่า “สิ่งแวดล้อม” ในทางพระพุทธศาสนา คือ สิ่งที่มีสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ทั้งในด้านการดำรงชีวิต เป็นที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งอาหาร เป็นแหล่งยารักษาโรค และเป็นสถานที่ที่เหมาะสมแก่การอบรมพัฒนาตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา รวมทั้งเป็นสิ่งที่สามารถสัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ ทั้งทางประสาทสัมผัสและทางใจ สรุปได้ว่า ความหมายของคำว่า “ปฏิรูปเทสวาสะ” หมายถึง การอยู่ในประเทศหรือถิ่นที่เหมาะสมที่ควร หรือการอยู่ในประเทศอันควร และการอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่ดีแต่ละแห่งจะมีบทบาทและทำหน้าที่แตกต่างกัน เช่น เป็นที่เหมาะสมแก่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ต้นไม้ แม่น้ำ สัตว์ต่าง ๆ รวมทั้งพืชสมุนไพรต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นได้แก่ปราสาท อาคาร บ้านเรือน เป็นต้น จากผลการวิจัย ของณัฐภัก อูทโท ที่ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน พบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพซึ่งต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น ตามลำดับ ได้แก่ การจัดห้องสุขา การจัดห้องเรียน การจัดบริเวณโรงเรียน การจัดอาคารเรียน และการจัดโรงอาหาร 2) สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวังของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ทางกายภาพ ซึ่งต้องให้มีการพัฒนาตามลำดับ ได้แก่ การจัดโรงอาหาร การจัดห้องเรียน การจัดบริเวณโรงเรียน การจัดอาคารเรียน การจัดห้องสุขา และ 3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพต้องการพัฒนาตามลำดับ ได้แก่ การจัดห้องสุขา การจัดห้องเรียน การจัดบริเวณโรงเรียน การจัดอาคารเรียน และการจัดโรงอาหาร ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพ การจัดห้องสุขา ดังนี้ ห้องสุขาสะอาดไม่มีกลิ่นเหม็น มีสีสันทนสวยสดใส ปลูกต้นไม้ข้างห้องน้ำ และมีกระดาดชำระ การจัดห้องเรียน ดังนี้ มีแอร์ในห้องเรียนจัดโต๊ะเรียนใหม่ให้เป็นระบบระเบียบ มีสีสันทนสวยงาม และมีความสะอาดของห้องเรียน การจัดบริเวณโรงเรียน ดังนี้ ปลูกต้นไม้จะได้ร่มรื่น สนามฟุตบอลเป็นสนามหญ้า มีความสวยงาม มีสีสันทนสวยงาม และมีสนามเด็กเล่นเครื่องเล่นต่าง ๆ การจัดอาคารเรียน ดังนี้ ทาสีสวยงามสบายตา ทำความสะอาดอาคาร และจัดบอร์ดและการจัดโรงอาหาร ดังนี้ ดูแลรักษาความสะอาดของโรงอาหาร ทาสีโต๊ะรับประทานอาหารใหม่มีโทรทัศน์ดูข่าวสาร มีการแสดงบนเวทีทุกวัน โรงอาหารมีความปลอดภัยจัดโต๊ะอาหารให้เป็นระเบียบ (ณัฐภัก อุทโท, 2558) ซึ่งหากมีการได้นำหลักพุทธธรรมในพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม คือ สัปปายะ 7 อาจจะทำให้ปัญหาที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนหมดไป หรือลดน้อยลงได้

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นคุณค่าและประโยชน์เป็นอย่างยิ่งในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัดธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของนิเวศวิทยาวัดธรรมให้แก่นักเรียนเยาวชนได้เรียนรู้ระบบนิเวศ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มนุษย์ใช้ในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์และแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ทำให้เข้าใจการเรียนรู้ธรรมชาติ วัฒนธรรมที่ช่วยให้อยู่ร่วมกันกับธรรมชาติรวมถึงวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัดธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัดธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

3. เพื่อเสนอกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 50 คนที่เข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดที่เข้าร่วมกิจกรรมใน 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) ด้านกิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน 2) ด้านกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่

1) สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร ครู และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัฒนธรรม จำนวน 15 คน โดยกำหนดเกณฑ์ คือเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ศึกษาและเป็นผู้ที่ยินดีจะให้ข้อมูลเชิงลึกถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) ตามคุณสมบัติ ได้แก่ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัฒนธรรม ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
2. ครู จำนวน 10 คน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัฒนธรรม จำนวน 3 คน

2) สนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูป/คน ของกลุ่มปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับเพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้วิเทศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้วิเทศวิทยาวัฒนธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย ได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำแนวคิดทฤษฎีมาสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนรายละเอียดมีดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. แบบสอบถาม

1) ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้วิเทศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

2) กำหนดนิยามปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยอาศัยฐานทฤษฎีและงานวิจัย

3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยจะคำนึงถึงการสร้างแบบสอบถามให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้องและการได้แบบสอบถามที่ดีมีคุณภาพมีความตรงทั้งในเชิงโครงสร้าง (construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) รวมทั้งความเชื่อมั่น (reliability)

4) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยดำเนินการดังนี้

4.1 นำร่างแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้น จำนวน 15 ข้อเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจแก้ไขและปรับปรุงให้มีความเหมาะสม

4.2 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญรวมจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) การใช้ภาษาและพิจารณาว่าแบบสอบถามครอบคลุมของเนื้อหาหรือไม่โดยการหาดัชนี (index of congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรงกับนิยามปฏิบัติการ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงกับนิยามปฏิบัติการและ

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงกับนิยามปฏิบัติการหรือไม่

5) พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1.00 มีจำนวน 15 รายการ และปรับปรุงแก้ไขภาษาตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การทดลองใช้ต่อไป

6) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุดในโรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ 1” โดยกำหนดให้นักเรียน จำนวน 30 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลจากการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.912

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1) แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีประเด็นคำถามแบบปลายเปิด 4 ประเด็น ซึ่งได้จากผลการศึกษากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีพัฒนาธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใน ด้าน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ชื่อ – นามสกุล ตำแหน่ง สังกัดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีพัฒนาธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใน 3 คือ ด้าน กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีพัฒนาธรรม ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม ด้าน เป้าหมายของกิจกรรม

2. คู่มือการสนทนากลุ่ม

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีพัฒนาธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างคำถามการสนทนากลุ่ม

3) ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการศึกษา กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างคำถามการสนทนากลุ่ม โดยขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

4) สร้างคู่มือการสนทนากลุ่มตามระเบียบวิธีวิจัยให้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวัดธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

5) นำเสนอโครงร่างแบบสัมภาษณ์ต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Validity)

6) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7) จัดพิมพ์คู่มือให้เป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้จริงเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ดังนี้

ก. การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. แบบสัมภาษณ์

1) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล เพื่อทำงานวิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา 2) ผู้วิจัยลงพื้นที่สัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 15 ฉบับ และขอความอนุเคราะห์บันทึกภาพประกอบการสัมภาษณ์ 3) ดำเนินการศึกษาจากภาคสนาม (Field Studies) เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การสนทนากลุ่ม

1) ขั้นตอนการเตรียมการ ประกอบด้วย การกำหนดวันการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การจัดทำกำหนดการสนทนากลุ่มการประชุม ณ ห้องประชุม C 510 อาคารเรียนรวม โชน C ชั้น 5 มจร.วังน้อย พระนครศรีอยุธยา การจัดทำหนังสือเชิญประธานพร้อมคำกล่าวเปิดและคำกล่าวรายงานต่อประธาน การประสานงานเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และการจัดทำเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วยแบบคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2) ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย 1) การนำเสนอข้อมูลร่างกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีพัฒนาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 2) การดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) 3) การจัดบันทึกรายละเอียดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และข้อเสนอแนะ การบันทึกเสียงโดยใช้อุปกรณ์ การบันทึกภาพเคลื่อนไหวและภาพนิ่ง 4) การถอดเทปและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. แบบสอบถาม

1) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามผ่าน application line ส่วนตัวในการเก็บข้อมูล เพื่อทำงานวิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบ

2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามผ่าน application line ส่วนตัว พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจำนวน 50 ฉบับ และขอความอนุเคราะห์ให้ตอบกลับภายใน 4 สัปดาห์

3) ดำเนินการศึกษาจากภาคสนาม (Field Studies) ติดตามเก็บแบบสอบถามคืน การเก็บข้อมูลตามความเป็นจริงถูกต้องมากที่สุดและนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาครั้งแรกรวบรวมตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4) ติดตามประสานงานไปยังโรงเรียนที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน ภายหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดในหนังสือขอความอนุเคราะห์ 1 สัปดาห์ และทวงถามอีกครั้งหลังจาก ทวงถามครั้งแรกไปแล้วเป็นเวลา 1 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1) แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีพัฒนาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

2) การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีพัฒนาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

การวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถาม

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อด้วยการลงรหัสคำตอบในแต่ละข้อ ให้เป็นตัวเลขประจำแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วกรอกลงในแบบฟอร์มการลงรหัสทั่วไป (general coding form) ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูล เพื่อส่งไปบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

3. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2) ข้อมูลกิจกรรมและสรุปเพื่อเสนอกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวังวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ค่าเฉลี่ยของคำตอบโดยภาพรวมรายชั้นตอน/รายด้าน และรายข้อ หรือรายกิจกรรม ที่คำนวณได้นำมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวังวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวังวัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 1) โรงเรียนมีกิจกรรม

ส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมที่ชัดเจนเพราะโรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย เช่น พระราชวังเก่า วัด เป็นต้น 2) โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ จำลอง เป็นพิพิธภัณฑ์ของโรงเรียนซึ่งส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์อย่างต่อเนื่อง 3) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรงโดยให้ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ ศิลปะวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความภูมิใจ ในมรดกทางความคิดการสร้างสรรค์ 4) โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา พิพิธภัณฑ์บ้านฮอลันดา พิพิธภัณฑ์เรือไทย เป็นต้น 5) นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมซึ่งทำให้นักเรียนมีความซาบซึ้งทางวัฒนธรรมไทย สามารถส่งเสริมเผยแพร่ไปสู่สายตาชาวโลกได้ 6) โรงเรียนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมให้นักเรียนอย่างต่อเนื่องแต่ยังขาดการบูรณาการหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา

จากผลการศึกษา กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้เสนอกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยบูรณาการกิจกรรมที่หลักสัปปายะ 7 ซึ่งเป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าวของเยาวชนโดยบูรณาการสิ่งที่สบาย สิ่งที่เหมาะสม สิ่งที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติธรรมเพื่อละอาชวาทใจและมีคุณประโยชน์เกี่ยวข้องต่อการบำบัดรักษาโรคทางกายได้ และกิจกรรมส่งเสริมหลักภาวนา 4 กิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีประโยชน์ ก่อให้เกิดความเจริญ เป็นที่สบายและเป็นอุปการะแก่การชักนำจิตเข้าสู่สมณะและวิปัสสนา สบาย, สภาพเอื้อ, สิ่งที่เกี่ยวข้อง, สิ่งที่เกี่ยวข้องการอยู่ดีและการที่จะพัฒนาชีวิต สิ่งที่เหมาะสม อันเกี่ยวเนื่องในการเจริญภาวนาให้ได้ผลดี ช่วยให้สมาธิตั้งมั่น ไม่เสื่อมถอย

2. ผลการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 กิจกรรมโดยการบูรณาการหลักหลักสัปปายะ 7 และหลักภาวนา

4 ได้แก่ 1) กิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน 2) เวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน โดยมีขั้นตอนการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีวิทยาวังวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

กิจกรรมบูรณาการหลักสัปปายะ 7

1. กิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน

1) ความเป็นมาของกิจกรรม การตักบาตร คือ การถวายอาหารแด่พระภิกษุสามเณร รูปเดียวหรือหลายรูป จะปฏิบัติเป็นประจำหรือ เป็นครั้งคราวก็ได้ เนื่องในวันปีใหม่จึงนิยมทำบุญตักบาตรเพื่อเป็นสิริมงคลให้แก่ชีวิตดนตรีไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญต่อคนไทย บ่งบอกให้ทราบถึงความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรมที่บรรพชนไทยได้พัฒนาและสร้างสรรค์จนเป็นเอกลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นคุณค่า ควรค่าแก่การอนุรักษ์และส่งเสริมดนตรีไทย

2) วัตถุประสงค์ของกิจกรรมของทางโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของโดยเป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือโอวาทจากพระสงฆ์สามารถนำไปบูรณาการในชีวิตประจำวันได้ เกิดสติและปัญญาจากการได้ฟังธรรมจากพระสงฆ์

3) กระบวนการจัดกิจกรรม โดยโรงเรียนประชุมร่วมกับตัวแทนของนักวิจัย ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ประชาสัมพันธ์ จัดเตรียมของและเข้าร่วมกิจกรรม

4) ผู้บริหาร ครู นักเรียนกิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวนเข้าร่วมกิจกรรมสามารถส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของโดยเป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือโอวาทจากพระสงฆ์สามารถนำไปบูรณาการในชีวิตประจำวันได้ เกิดสติและปัญญาจากการได้ฟังธรรมจากพระสงฆ์ ร้อยละ 80

5) ประโยชน์ที่ได้รับ ได้การส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของโดยเป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือโอวาทจากพระสงฆ์สามารถนำไปบูรณาการในชีวิตประจำวันได้ เกิดสติและปัญญาจากการได้ฟังธรรมจากพระสงฆ์

กิจกรรมบูรณาการหลักภาวนา 4

กิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน

1. ความเป็นมาของกิจกรรม “การเวียนเทียนที่เรียกว่าทำประทักษิณนั้น มีความมุ่งหมายให้แสดงความเคารพต่อองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นศาสดาของพุทธศาสนิกชนทั้งปวง ด้วยการเดินให้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่เบื้องขวาของตน และสำรวมใจนึกถึงพระคุณของพระองค์ วาจาบริกรรมคือกล่าวพระคุณของพระองค์ตลอดเวลาที่เวียนเทียน มือถือเครื่องสักการบูชา ถือธูปเทียนดอกไม้ประนมเสมออก เพื่อให้จิตใจของตนอยู่กับพระ ไม่สนใจไปสู่ที่อื่น ซึ่งมีใช้สิ่งที่ตนเคารพบูชาหรือมีใช้สถานที่ที่พึงสูงสุดของตน การเวียนเทียนนี้เป็นการแสดงความเคารพบูชาตามหลักวัฒนธรรมของไทย เป็นระเบียบที่นิยมปฏิบัติกันมาแต่โบราณกาล”

โดยในโรงเรียนเป็นพื้นที่ทางประวัติศาสตร์โดยมีวัดป่าสักซึ่งเป็นวัดเก่าตั้งอยู่ภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ในพื้นที่โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ตำบลประตูชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากหลักฐานเอกสาร ไม่ปรากฏประวัติการก่อสร้างที่แน่นอน แต่จากหลักฐานทางโบราณคดีสันนิษฐานได้ว่า วัดป่าสักน่าจะถูกสร้างขึ้นในช่วงสมัยอยุธยาตอนต้น-ตอนกลาง (ราวพุทธศตวรรษที่ 19-20) และมีการบูรณปฏิสังขรณ์อีกครั้งในช่วงสมัยอยุธยาตอนปลาย ทางโรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน ซึ่งเป็นการสร้างเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมให้นักเรียนทุกปี

2. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมของทางโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนเรียนรู้วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา สืบทอดพระพุทธศาสนา ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างสมบูรณ์ ได้ฝึกอบรมกาย ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติ ดำรงตนให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ประพฤตินอกกรอบของศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง มีจิตใจเข้มแข็ง มั่นคง เจริญอกงามด้วยคุณธรรมทั้งหลาย เช่น มีเมตตากรุณา มีฉันทะ มีความเพียร มีขันติ เป็นต้น เรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านการฟังธรรม สนทนาธรรมและได้ปฏิบัติธรรมตามสมควร ได้สอบถามผู้รู้ เพื่อให้รู้ผิดชอบชั่วดี มีความรู้ในการดำเนินชีวิตตามคลองธรรม ใช้เวลาเกิดประโยชน์ห่างไกลจากอบายมุขต่าง ๆ มีพื้นที่การเรียนรู้วิถีชีวิตวัฒนธรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาและประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น

3. กระบวนการจัดกิจกรรม โดยประชุมร่วมกับตัวแทนของผู้บริหาร ครูและนักเรียนในกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน ประชาสัมพันธ์กิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียนผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ และเสียงตามสายของโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้ทราบถึงกำหนดการและการเตรียมความพร้อมในการร่วม

กิจกรรม จัดเตรียมสถานที่ ดอกไม้ ธูปเทียน และกราบนิมนต์พระสงฆ์มาเป็นผู้ดำเนินการประกอบกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน และในวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2566 ตั้งแต่เวลา 08.30 น.เป็นต้นไปโดยนึ่งปฏิบัติตามก้าอ์และสถานที่ที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมไว้ พร้อมเดินเวียนเทียนรอบเจดีย์ของวัดป่าสัก ร่วมกันประเมินกิจกรรมและสรุปเขียนเป็นแบนเนอร์ข่าวของโรงเรียนประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์โรงเรียนต่อไป

4. ตัวชี้วัดกิจกรรม ผู้บริหาร ครู นักเรียนร่วมกันกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียนเรียนรู้วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา สืบทอดพระพุทธศาสนา ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างสมบูรณ์ ได้ฝึกอบรมกาย ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติ ดำรงตนให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ประพฤตินอกกรอบของศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง มีจิตใจเข้มแข็ง มั่นคง เจริญงอกงามด้วยคุณธรรมทั้งหลาย เช่น มีเมตตา กรุณา มีฉันทะ มีความเพียร มีขันติ เป็นต้น เรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านการฟังธรรม สนทนาธรรม และได้ปฏิบัติธรรมตามสมควร ได้สอบถามผู้รู้ เพื่อให้รู้ผิดชอบชั่วดี มีความรู้ในการดำเนินชีวิตตามคลองธรรม ใช้เวลาเกิดประโยชน์ห่างไกลจากอบายมุขต่าง ๆ มีพื้นที่การเรียนรู้ในเวศวิทยาวัฒนธรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาและประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นร้อยละ 80

5. ประโยชน์ที่ได้รับ ผู้บริหาร ครูและนักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา สืบทอดพระพุทธศาสนา ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างสมบูรณ์ ได้ฝึกอบรมกาย ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติ ดำรงตนให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ประพฤตินอกกรอบของศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง มีจิตใจเข้มแข็ง มั่นคง เจริญงอกงามด้วยคุณธรรมทั้งหลาย เช่น มีเมตตา กรุณา มีฉันทะ มีความเพียร มีขันติ เป็นต้น เรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านการฟังธรรม สนทนาธรรม และได้ปฏิบัติธรรมตามสมควร ได้สอบถามผู้รู้ เพื่อให้รู้ผิดชอบชั่วดี มีความรู้ในการดำเนินชีวิตตามคลองธรรม ใช้เวลาเกิดประโยชน์ห่างไกลจากอบายมุขต่าง ๆ มีพื้นที่การเรียนรู้ในเวศวิทยาวัฒนธรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาและประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

6. ผลเสนอกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการประเมินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวศวิทยา

วัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พระนครศรีอยุธยา ภาพรวม 2 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และ ด้านกิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ส่งเสริมพื้นที่การเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สืบทอดวัฒนธรรมและปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 และส่งเสริมให้โรงเรียนมีพื้นที่ผ่อนคลายเป็นของเยาวชนสร้างการเรียนรู้ที่สนุกสนาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 และข้อที่มีความคิดเห็นต่ำที่สุด ได้แก่ ได้เรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ผู้เรียนได้สอบถามผู้รู้ เพื่อให้รู้ผิดชอบชั่วดี มีความรู้ในการดำเนินชีวิตตามคลองธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 นักเรียนได้ดำรงตนให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ประพฤติตนนอกกรอบของศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 และนักเรียนได้ดำรงตนให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ประพฤติตนนอกกรอบของศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 และข้อที่มีความคิดเห็นต่ำที่สุด ได้แก่ ได้เรียนรู้วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา สืบทอดพระพุทธศาสนา ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ตามลำดับ เสนอกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ นิเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เป็นกิจกรรมที่บูรณาการหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักหลักสัปายะ 7 และหลักกาวนา 4 ได้แก่ กิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน และกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการ

ส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของ โดยเป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือ โอวาทจากพระสงฆ์สามารถนำไปบูรณาการในชีวิตประจำวันได้ เกิดสติและปัญญาจากการ ได้ฟังธรรมจากพระสงฆ์ ได้เรียนรู้วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาสืบทอดพระพุทธศาสนา ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างสมบูรณ์ ได้ฝึกอบรมกาย ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากการ ปฏิบัติ ดำรงตนให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ประพฤตินอกกรอบของศีลธรรมและกฎหมาย บ้านเมือง มีจิตใจเข้มแข็งมั่นคง เจริญงอกงามด้วยคุณธรรมทั้งหลาย เช่น มีเมตตากรุณา มี ฉันทะ มีความเพียร มีขันติ เป็นต้น เรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านการฟังธรรม สนทนาธรรมและได้ปฏิบัติธรรมตามสมควร ได้สอบถามผู้รู้ เพื่อให้รู้ผิดชอบชั่วดี มีความรู้ใน การดำเนินชีวิตตามคลองธรรม ใช้เวลาเกิดประโยชน์ห่างไกลจากอบายมุขต่างๆ มีพื้นที่การ เรียนรู้นิเวศวิทยาวัฒนธรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาและประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบยืดหยุ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่นำเสนอข้างต้น ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลตามผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้นิเวศวิทยาวัฒนธรรมของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จากผลการศึกษา กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้นิเวศวิทยาวัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้เสนอกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ นิเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยบูรณาการกิจกรรมที่หลักสัปปายะ 7 ซึ่งเป็นกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้นิเวศวิทยาของเยาวชนโดยบูรณาการสิ่งที่สบาย สิ่งที่เหมาะสม สิ่งที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติธรรมเพื่อละอาธาททางใจและมีคุณประโยชน์เกื้อกูลต่อการ บำบัดรักษาโรคทางกายได้ และกิจกรรมส่งเสริมหลักภาวนา 4 กิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนมี ประโยชน์ ก่อให้เกิดความเจริญ เป็นที่สบายและเป็นอุปการะแก่การชักนำจิตเข้าสู่สมณะและวิปัสสนา สบาย, สภาพเอื้อ, สิ่งที่เกี่ยวข้อง, สิ่งที่เกี่ยวข้องการอยู่ดีและการที่จะพัฒนาชีวิต สิ่งที่เหมาะสม อัน เกื้อหนุนในการเจริญภาวนาให้ได้ผลดี ช่วยให้สมาธิตั้งมั่น ไม่เสื่อมถอย จากผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชัญญาภัก ปลื้มจิตร, 2563 ศึกษาเรื่อง “นิเวศวิทยาเชิงพุทธ : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดเขา

ศาลาอตุลฐานะจาโร จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวคิดทฤษฎีของนิเวศวิทยา คือ โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ กับบริเวณแวดล้อมของสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น ที่มีความต้องการบริเวณที่อยู่อาศัยที่มีขนาดอย่างน้อยที่สุด มีความสมดุลเหมาะสมของสิ่งมีชีวิตนั้น ๆ เพื่อการมีชีวิตรอด ซึ่งเป็นทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และผู้ย่อยสลาย ในตัวเอง มีปฏิสัมพันธ์ ทั้งการรวมตัว หรือการสลายตัว แล้วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นผลมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสีย สิ่งนั้นย่อมแสดงถึงที่มาของระบบนิเวศที่ดีหรือไม่ดี 2) นิเวศวิทยาเชิงพุทธ มีทัศนแนวคิด อาศัยกันเกิด อาศัยกันดับ มีความสอดคล้องกับหลักธรรมทางพุทธศาสนา คือ “อิทัปปัจจยตา” เมื่อสิ่งนี้ “มี” สิ่งนี้ ย่อมมี เมื่อสิ่งนี้ “ไม่มี” สิ่งนี้ ย่อมไม่มี มีความสอดคล้องสัมพันธ์สืบเนื่องกับหลักธรรม “ภูตคาม” “เมตตา” “ความกตัญญูกตเวที” “กรรม” “วโนโรปสูตร ที่ 7” 3) นิเวศวิทยาเชิงพุทธ ของวัดเขาสาลาอตุลฐานะจาโรมีการจัดการระบบนิเวศมีทั้ง 3 ด้านคือ ด้านป่าไม้ด้านแม่น้ำ ด้านสัตว์ป่าเมื่อป่าสร้างความชุ่มชื้น ทำให้ฝนตก และเมื่อฝนตกป่าไม้ก็ อุ่มน้ำไว้ไม่ให้น้ำท่วมฉับพลัน ถ้าขาดป่าไม้ฝนไม่ตกก็จะแล้ง ถ้าฝนตกลงมาน้ำก็จะท่วม ถ้าไม่มีป่าสัตว์ ป่าก็อยู่ไม่ได้ มีความสอดคล้องสัมพันธ์สืบเนื่องกับหลักธรรม “ภูตคาม” “เมตตา” “ความกตัญญูกตเวที” “กรรม” “วโนโรปสูตร ที่ 7”

ประเด็นที่ 2 ผลการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้นิเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธ
บูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา กิจกรรมบูรณาการหลักสัปปายะ 7 ได้แก่ กิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยใน
 ส่วน 1) ความเป็นมาของกิจกรรม การตักบาตร คือ การถวายอาหารแด่พระภิกษุสามเณร รูปเดียวหรือหลายรูป จะปฏิบัติเป็นประจำหรือ เป็นครั้งคราวก็ได้ เนื่องในวันปีใหม่จึงนิยมทำบุญตักบาตรเพื่อเป็นสิริมงคลให้แก่ชีวิตดนตรีไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญต่อคนไทย บ่งบอกให้ทราบถึงความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรมที่บรรพชนไทยได้พัฒนาและสร้างสรรค์จนเป็นเอกลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นคุณค่า ควรค่าแก่การอนุรักษ์และส่งเสริมดนตรีไทย 2) วัตถุประสงค์ของกิจกรรมของทางโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของโดยเป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือโอวาทจากพระสงฆ์สามารถนำไปบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวันได้ เกิดสติและปัญญาจากการได้ฟังธรรมจากพระสงฆ์ 3) กระบวนการจัดกิจกรรม โดยโรงเรียนประชุมร่วมกับตัวแทนของนักวิจัย ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ประชาสัมพันธ์ จัดเตรียมของและเข้าร่วมกิจกรรม 4) ผู้บริหาร ครู นักเรียนกิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในส่วนเข้าร่วมกิจกรรมสามารถส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของโดยเป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือโอวาทจากพระสงฆ์สามารถนำไป

บูรณาการใช้ในชีวิตประจำวันได้ เกิดสติและปัญญาจากการได้ฟังธรรมจากพระสงฆ์ ร้อยละ 80.5) ประโยชน์ที่ได้รับ ได้การส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของโดยเป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือโอวาทจากพระสงฆ์สามารถนำไปบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวันได้ เกิดสติและปัญญาจากการได้ฟังธรรมจากพระสงฆ์ โดยผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร ยศพงศ์ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนปทุมธานีนั้นมทุนีบำรุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนปทุมธานี “นันทมทุนีบำรุง” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ทั้ง 3 องค์ประกอบ ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สิ่งแวดล้อมด้านวิชาการ สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนปทุมธานีนั้นมทุนีบำรุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านสิ่งแวดล้อมด้านวิชาการ ด้านสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านสิ่งแวดล้อมการบริหารจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ประเด็นที่ 3 ผลเสนอกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้นิเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการประเมินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้นิเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้นิเวศวิทยาวัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ภาพรวม 2 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และด้านกิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ตามลำดับ ด้านกิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน พบว่า มีการส่งเสริมพื้นที่การเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สืบทอดวัฒนธรรมและปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนา และส่งเสริมให้โรงเรียนมีพื้นที่ผ่อนคลายของเยาวชนสร้างการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ด้านกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ผู้เรียนได้สอบถามผู้รู้เพื่อให้รู้ผิดชอบชั่วดี มีความรู้ในการดำเนินชีวิตตามคลองธรรม นักเรียนได้ดำรงตนให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ประพฤติตนนอกกรอบของศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง และนักเรียนได้ดำรงตนให้ตั้งอยู่ใน

ระเบียบวินัย ไม่ประพฤติตนนอกกรอบของศีลธรรมและกฎหมายบ้านเมือง จากผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเฉลิมเกียรติ แก้วหอม ศึกษาเรื่อง “การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตาม แนววิถีพุทธ : พุทธอุทยานวัดเขาศาลาตูลฐานะจาโร อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัย พระพุทธศาสนากับทรัพยากรธรรมชาติ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ให้ความสำคัญกับเรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีหลักธรรมในทางพุทธศาสนาที่ย้ำในเรื่องระบบของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และนอกจากพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันแล้วสิ่งที่สำคัญคือความรู้สึกที่ดีงามต่อกันระหว่างมนุษย์ต่อ มนุษย์ และมนุษย์ต่อพืชและสัตว์ทั้งหลาย ความดีงามอย่างหนึ่งได้แก่คุณธรรมที่เรียกว่า “ความ กตัญญู” ความกตัญญูนี้ไม่ใช่มีเฉพาะต่อมนุษย์ด้วยกันเท่านั้น แต่ให้มีทั้งต่อพืชต่อสัตว์ทั้งหลายด้วย ดังมีพระบาลีพุทธศาสนาสุภาษิตบทหนึ่งที่ย้ำ และสอนให้ผู้คนรู้จักบุญคุณแม้แต่คุณประโยชน์ของพืช มีใจความ แปลความเป็นภาษาไทยว่า “บุคคลนั่งหรือนอนในร่มเงาของตนไม่ได้ ไม่พึงหักกิ่งก้านใบของ ตนไม้นั้นผู้ประทุษร้ายมิตรเป็นคนทราม” เป็นคติที่แสดงความรู้สึกที่ดีต่อกันให้ระลึกเสมอว่าต้นไม้นี้ เราได้อาศัยร่มเงาเป็นประโยชน์มีค่ามีร่มเงาที่คนอื่นจะได้อาศัยต่อไป

เสนอกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิภาคีวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เป็นกิจกรรมที่บูรณา การหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักหลักสัปปายะ 7 และหลักภาวนา 4 ได้แก่ กิจกรรมตัก บาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน และกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิด การส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของโดย เป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือโอวาทจาก พระสงฆ์สามารถนำไปบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวันได้ เกิดสติและปัญญาจากการได้ฟังธรรมจาก พระสงฆ์ ได้เรียนรู้วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา สืบทอดพระพุทธศาสนา ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ อย่างสมบูรณ์

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิภาคีวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า 1. ผลการศึกษากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีทวิภา คีวัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พระนครศรีอยุธยาด้วยการลงพื้นที่สัมภาษณ์ ณ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย โรงเรียนมีกิจกรรม

ส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีเยาวชนที่ชัดเจน โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย มีแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ จำลอง เป็นพิพิธภัณฑ์ของโรงเรียนซึ่งส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรงโดยให้ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ ศิลปะวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความภูมิใจ ในมรดกทางความคิดการสร้างสรรค์ โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม แต่ยังขาดการบูรณาการหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา

2. การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีเยาวชนเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีเยาวชนเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 กิจกรรมโดยการบูรณาการหลักหลักสัปปายะ 7 และหลักภาวนา 4 ได้แก่ 1) กิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน 2) เวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน โดยประชุมร่วมกับตัวแทนของผู้บริหาร ครูและนักเรียนในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีเยาวชนเชิงพุทธบูรณาการผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน ผ่านป้ายประชาสัมพันธ์ และเสียงตามสายของโรงเรียนเพื่อให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้ทราบถึงกำหนดการและการเตรียมความพร้อมในการร่วมกิจกรรมจัดเตรียมสถานที่ และกราบนิมนต์พระสงฆ์มาเป็นผู้นำในกิจกรรมร่วมกันประเมินกิจกรรมและสรุปเขียนเป็นแบบเนอรัวของโรงเรียนประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์โรงเรียน

3. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีเยาวชนเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยมีผลการประเมินจากผู้บริหาร ครู นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 50 คนที่เข้าร่วมในกิจกรรมโดยภาพรวม 2 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีเยาวชนเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ กิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน และกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน เน้นให้ผู้เรียนเกิดการส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของโดยเป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สุนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือโอวาทจากพระสงฆ์สามารถนำไปบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวันได้ เกิดสติและปัญญาจากการได้ฟังธรรมจากพระสงฆ์ ได้เรียนรู้วัฒนธรรมทาง

พระพุทธศาสนาสืบทอดพระพุทธศาสนา ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างสมบูรณ์ ได้ฝึกอบรมกาย ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลวิจัยได้การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยกิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน และกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการส่งเสริมและสืบทอดพระพุทธศาสนา เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน รู้จักเสียสละสิ่งของโดยเป็นวัฒนธรรมการให้ของชาวพุทธ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ได้สนทนาธรรม รับฟังธรรมหรือโอวาทจากพระสงฆ์สามารถนำไปบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวันได้ควรนำไปบูรณาการส่งเสริมใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ
2. จากการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยบูรณาการกับหลักสูตร پایه 7 และหลักภาวา 4 ส่งเสริมให้มีกิจกรรมตักบาตรพระ ฟังดนตรีไทยในสวน และกิจกรรมเวียนเทียนสร้างสรรค์ในโรงเรียนควรส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมากยิ่งขึ้นให้มีพื้นที่การเรียนรู้สำหรับเยาวชนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาขยายไปสู่โรงเรียนมัธยมศึกษาให้ทั่วจังหวัด จัดเป็นกิจกรรมทุกเดือนให้เกิดความยั่งยืน
2. ควรเผยแพร่กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาผ่านระบบออนไลน์เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้สถานศึกษาได้นำไปใช้
3. ควรศึกษากระบวนการนำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในเวทีท้าววัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาไปบูรณาการร่วมกับนโยบายของภาครัฐขยายไปสู่โรงเรียนทั่วประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- ชัยญารักษ์ ปลื้มจิตร. (2563). นิเวศวิทยาเชิงพุทธ : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร จังหวัดสุรินทร์. ใน งานวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- ประยูร ยศพงศ์. (2558). การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนปทุมธานีนั้นทึบารุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ณฤณีย์ ศรีสุข. (2564). นิเวศวิทยาวัฒนธรรมเชิงพุทธบูรณาการ. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 10(1).
- ณัฐภัก อุตโท. (2558). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทางกายภาพ โรงเรียนอนุบาลวัดช่องลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิเวศวิทยา. (2566). เรียกใช้เมื่อ 10 มีนาคม 2566 จาก <http://sucheepost.blogspot.com/2009/05/cultutal-ecology.html>
- สายสกุล สายคำ. (2565). การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักภาวนา 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ใน งานวิจัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- สมนึก สุระกุล. (2549) ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชชนรินทร์.
- พระมหาเฉลิมเกียรติ แก้วหอม. (2552). “การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามแนววิถีพุทธ : พุทธอุทยานวัดเขาศาลา. ใน งานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย. (2539) พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาราชวิทยาลัย.
- อุดมศิลป์ สังข์โพธิ์. (2555). การจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนแกด้าวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. ใน งานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.